

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖSPäätös nro 7/2011
28.1.2011**Asia** Korvausvaatimus**Korvausvaatimuksen tekijä**

A, toimistosihteeri

Virasto Poliisilaitos**Korvausvaatimus**

Poliisilaitos, entinen kihlakunnan poliisilaitos on velvoitettava maksamaan A:lle 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus valtion virkamieslain 56 §:n nojalla.

A on nimitetty ilman valtion virkamieslain 9 §:ssä säädettyä perustetta toistuvasti määräaikaiseen virkasuhteeseen, jonka jälkeen häntä ei ole enää nimetty kyseessä olevan viraston virkamieheksi. Nimittämiskirjoista ei käy selville, kenen sijaisena A on toiminut. Yhdessä nimittämiskirjassa perusteena on työn luonne, mutta nimittämiskirjasta ei käy selville, miksi työn luonne edellyttää määräaikaisen virkasuhteen käyttöä.

Vastine

Poliisilaitos on antamassaan vastineessa todennut muun ohella seuraavaa:

Poliisilaitos kiistää A:n vahingonkorvausvaatimuksen perusteen.

Määräaikaisuuksille on ollut valtion virkamieslain 9 §:n mukainen peruste. Se, että nimittämiskirjassa on informaatiota perusteesta annettu niukasti, ei voi olla perusteena vahingonkorvaukselle. Peruste on asiakirjaan ollut kuitenkin merkittynä. Pääasia on, että määräaikaisuudelle on ollut selvä peruste.

Kaikkien perusteiden osalta on huomattava, että poliisihallinnossa oli vuonna 2008 valmisteltavana organisaatiouudistus, minkä vuoksi oli valmistelun aikana epä tietoisuutta siitä, minkä verran lupahallinnon resursseja tarvitaan millekin poliisiasemalle. Toisaalta tuolloin oli vielä voimassa valtionhallinnon tuottavuusohjelma, minkä vuoksi poliisilaitoksen oli tuossa vaiheessa avoimien virkojen osalta tarkkaan harkittava, mille poliisiasemalle avoimena olevia virkoja tarvittaisiin.

Virkasuhteet 1.3. -31.8.2008 ja 1.9. -31.10.2008

Yksi poliisilaitoksen toimistosihteereistä oli sairauslomalla 1.1.2008 – 31.1.2009 ja siirtyi eläkkeelle 1.2.2009 lukien. Poliisilaitoksen tutkintasihteerin tehtäviä hoitava toimistosihteeri oli palkattomalla virkavapaalla huhtikuusta 2008 lähtien ja on edelleen 31.8.2009 saakka. Tutkintasihteerin tehtäviä hoitaa oman työnsä ohella poliisilaitoksen vakinainen toimistosihteeri. Poliisilaitoksella on lisäksi ollut yksi toimistosihteeri osa-aikaeläkkeellä tehden vain puolet säännöllisestä työajasta. Tämä tilanne oli jatkunut vuodesta 2006 saakka. Tuolloisen toimistosihteeri B:n osalta oli lisäksi tiedossa alkava pitkä virkavapaus keväällä 2008. A on palkattu jo 1.3.2008 alkaen opettelemaan lupahallinnon asioita ennen sanottua virkavapaata. Toimistosihteeri B on ollut tämän jälkeen virkavapaalla 1.5. – 15.9.2008 ja sen jälkeen vuosilomalla 27.10.2008 saakka. Perusteeksi nimittämiskirjaan on merkitty sijaisuus, mikä pitää paikkansa. Jälkikäteistä tarkastelua helpottaisi se, että asia olisi kirjattu tarkemmin nimittämiskirjaan. Samoin sijaistettavien virkamiesten virkanumerot.

Virkasuhteet 1.11. – 31.12.2008

Edellä kuvatuin tavoin yksi toimistosihteereistä oli ollut virkavapaalla jo vuoden 2006 alusta lähtien. Lisäksi kihlakuntahallinnosta poliisilaitokselle siirtynyt toimistosihteeri oli virkavapaalla. Hän jäi sittemmin eläkkeelle 1.2.2009. Lisäksi poliisilaitokselta oli siirtynyt yksi toimistosihteeri 1.10.2008 lukien ja toinen toimistosihteeri oli siirtymässä 1.1.2009 lukien poliisilaitoksen palvelukseen. He tosin toimivat poliisilaitoksen palvelutoimistossa, mutta tästä syystä he eivät olleet käytettävissä lupapalveluiden edellä mainitussa ongelmatilanteessa. Tulevalle pääpoliisiasemalle siirtyminen johtui organisaatiomuutoksesta ja tehdyistä palveluverkkoratkaisuista.

Nimittämisasiakirjaan on merkitty määräaikaisuuden perusteeksi työn luonne. Todennäköisesti sillä on tarkoitettu sitä, että virkasuhde on tuossa vaiheessa ajateltukin määräaikaisena. Oikeampaa olisi ollut tehdä edelleen perustemerkintä sijaisuusperusteella ja se tarkemmin perustellen.

Virkasuhteet 1. -31.1.2009

Perusteeksi nimittämiskirjaan on merkitty sijaisuus/virkajärjestely.

Kihlakunnan poliisilaitos esitti jo vuoden 2008 puolella tuottavuusohjelman toteuttamiseen liittyvän järjestelyn ja täyttölupamenettelyn vuoksi, että se voisi jatkaa määräaikaisen toimistosihteerin virkasuhdetta ajan 1. – 31.1.2009. Määräaikaisuutta ja yleensä täyttölupaa on perusteltu virkasuhteiden 1.3. - 31.8.2008 ja 1.9. -31.10.2008 kohdassa jo todetuilla seikoilla. Poliisin läänin-

johto päätti 4.12.2008, että poliisilaitokselle myönnetään lupa nimittää toimistosihteeriksi määräaikaiseen virkasuhteeseen ajaksi 1. – 31.1.2009. Määräaikaisuuden peruste on liittynyt organisaatiomuutoksesta johtuviin järjestelyihin ja tarpeeseen tässä yhteydessä palkata poissaolevalle virkamiehelle sijainen.

Virkasuhde 1. – 30.4.2009

Virka on kuulutettu haettavaksi vakituisena virkana 29.1.2009.

Vastaselitys

A:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Vastineen täydennys

Virkamieslautakunta on varannut poliisilaitokselle tilaisuuden täydentää vastinettaan ilmoittamalla, kenen sijaisena A on ollut määräaikaisten virkasuhteidensa 1.3. – 30.8.2008, 1.9. – 31.10.2008, 1.11. – 31.12.2008 ja 1. – 31.1.2009 aikana.

Poliisilaitos on täydennyksessään vastineeseensa viitaten ilmoittanut, että vastineessa on mainittu A:n virkasuhteet ajankohdittain ja se, kuka kulloinkin on ollut vastaavasti poissa hoitamasta vakinaista virkaansa. Tämän lisäksi vastineessa on esitetty seuraavaa:

Virkasuhteessa 1.1. – 31.1.2009 on ollut kyseessä C:n kuntoutustuen sijaisuus virka 672/ISLH-2008-03689/Ty-21.

A:n virkasuhteiden kanssa samaan aikaan on ollut seuraavat poissaolot:

C, kuntoutustuki 1.8.2007 – 31.1.2009

B:n sairauslomat:

5.5. – 31.5.2008, 1.6. – 3.7.2008, 4.7. -15.9.2008 ja 28.11.2008

Vastaselitys

A on vastineen täydennyksen johdosta antamassaan vastaselityksessä esittänyt seuraavaa:

Nimittämiskirjassa 1. – 30.4.2009 on määräaikaisuuden perusteena avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien väliaikainen järjestäminen. Poliisilaitoksella ei ole tuolloin ollut avointa virkaa, koska kyseessä olevaan virkaan oli nimitetty henkilö jo 23.3.2009. A:lle tehtiin nimittämiskirja tuolle ajalle vain siitä syystä, ettei hänelle tarvinnut maksaa kertyneitä lomina rahana, vaan A joutui pitämään ne tuona aikana lomana.

Sijaisuus on tarpeettomasti katkottu useaksi erilliseksi määräaikaisuudeksi, vaikka poliisilaitoksella on ollut 31.1.2009 saakka koko ajan yksi toimistosihteeriksi poissa. Virkasuhteen jatkaminen toistuvasti lyhyeksi ajaksi kerrallaan on ollut kohtuutonta.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimitää määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen.

Valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentin mukaan jos virkamies nimitetään 1 tai 2 momentin nojalla määrääjäksi, tulee nimittämiskirjasta ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä.

Valtion virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta taikka ilman 9 §:n 3 momentissa säädettyä erityistä syytä nimitetty määrääjäksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määrääjäksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään 6 ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Oikeudellinen arviointi

A on nimitetty ajalla 1.3.2008 – 30.4.2009 kuuteen toimistosihteerin määräaikaiseen virkasuhteeseen. A on kaikkien virkasuhteidensa ajan toiminut poliisilaitoksen lupahallinnon tehtävissä.

Nimitykset 1.3. – 30.8.2008, 1.9. – 31.10.2008, 1.11. – 31.12.2008 ja 1. – 31.1.2009

Nimittämiskirjojen mukaan virkasuhteen määräaikaisuuden perusteena nimityksissä 1.3. – 30.8.2008, 1.9. – 31.10.2008 ja 1. – 31.1.2009 on ollut sijaisuus. Poliisilaitoksen vastineen mukaan myös nimityksessä 1.11. – 31.12.2008 on virkasuhteen määräaikaisuuden perusteena ollut nimittämiskirjaan merkitystä poiketen sijaisuus.

Nimitysten 1.3. – 30.8.2008, 1.9. – 31.10.2008 ja 1.11. – 31.12.2008 osalta poliisilaitos ei ole ilmoittanut, kenen sijaisena A on toiminut. Poliisilaitoksen vastineen mukaan A on otettu poliisilaitoksen palvelukseen opettelemaan lupahallinnon asioita ennen toimistosihteerin B:n virkavapauden 1.5. – 15.9.2008 alkamista. Kun verrataan A:n nyt kyseessä olevien määräaikaisten virkasuhteiden voimassaoloaikoja B:n virkavapausaikaan, ei A ole voinut näissä virkasuhteissaan toimia B:n sijaisena valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Kun poliisilaitos on kuitenkin B:n virkavapauden lisäksi ilmoittanut C:n olleen virkavapautena 1.8.2007 - 31.1.2009, on poliisilaitoksen ilmoitusta tulkittava siten, että nyt kyseessä olevien nimitysten perusteena on ollut C:n sijaisuus. Nimityksille on siten ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu peruste.

Nimityksen 1. – 31.1.2009 perusteena on ilmoitettu olleen C:n sijaisuus. Nimitykselle on siten ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu peruste.

Kaikissa nyt kyseessä olevissa nimityksissä on ollut kyse saman henkilön eli C:n sijaisuudesta. C:n 1.8.2007 alkanut virkavapaus on jatkunut yhtäjaksoisena A:n kaikkien neljän ajalle 1.3.2008 – 31.1.2009 sijoittuvan nimityksen ajan. Kun poliisilaitos ei ole esittänyt pätevää syytä, miksi A:ta ei ole nimitetty 1.3.2008 koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, vaan A on C:n virkavapauden yhtäjaksoisuudesta huolimatta nimitetty C:n sijaiseksi toistuvasti peräkkäin, on A:lla tältä osin oikeus hakemaansa korvaukseen.

Nimitykset 1.2. - 31.3.2009 ja 1. – 30.4.2009

A on 22.1.2009 nimitetty toimistosihteerin määräaikaiseen virkasuhteeseen ajaksi 1.2.2009 – 31.3.2009 ja 26.3.2009 ajaksi 1. -30.4.2009. Määräaikaisuuden perusteeksi on kummassakin nimittämiskirjassa ilmoitettu avoimen viran (virka 672) hoitaminen.

Virkaa koskeva hakukuulutus on annettu 29.1.2009 ja hakuaika virkaan on päättynyt 12.2.2009. Virkaan on 23.3.2009 nimitetty D.

Nimitykselle 1.2. – 31.3.2009 on ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukainen peruste eli avoinna olleen viran tehtävien väliaikainen hoitaminen.

A:lle 26.3.2009 tehdystä nimittämiskirjasta on pääteltävissä, ettei virkaan 23.3.2009 nimitetty D ole aloittanut viranhoitoa vielä huhtikuussa 2009. Tällä perusteella myös nimitykselle 1. – 30.4.2009 on katsottava olleen valtion virkamieslain 9 §:n1 momentin mukainen peruste.

Lopputulokset

Kihlakunnan poliisilaitoksella/ poliisilaitoksella ei ole ollut pätevää syytä nimittää A valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin nojalla toistuvasti peräkkäin määräaikaisiin virkasuhteisiin ajalla 1.3.2008 – 31.1.2009. Korvauksen määrää harkittaessa on otettu huomioon A:n ikä, hänen palvelussuhteensa kesto sekä hänen mahdollisuutensa saada tulevaisuudessa ammattiaan tai koulutustaan vastaavaa työtä.

Päätös

Poliisilaitos määrätään suorittamaan virkamieslain 56 §:n mukaisena korvauksena A:lle kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja Heikki Jukarainen

Esittelijä Pia Repo

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi sekä varajäsen Kuusama.